

ENAKOPRAVNOST

NEODVISEN DNEVNIK SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

The Oldest
Slovene
Daily in
Ohio
—
Best
Advertising
MediumFOR DEFENSE
BUY
UNITED
STATES
SAVINGS
BONDS
AND STAMPS

STEVIKA (NUMBER) 30

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTEK), FEBRUARY 5, 1942.

VOLUME XXV. — LETO XXV.

Rusija postaja skeptična glede
zavezniških prizadevanj in njih pomoči

V Rusiji se vedno bolj utrjuje mnenje, da nosi Rusija več kot svoj del bremena. — Rusijo skrbe neuspehi zaveznikov na Pacifiku.

LONDON, 4. februarja. — Diplomatične informacije naznajo, da je Rusija razočarana nad zavezniškimi vojnimi prizadevanji, zlasti nad vojno produkcijo Anglije in Zedinjenih držav, in da jo tudi skrbe neprestani porazi zaveznikov na Pacifiku.

Pomoč Rusiji je nezadostna. Diplomati menijo, da Stalin misli, da nosi Rusija več kot pa svoj del bremena. In poleg tega Stalin čuti, da moč Rusiji od strani Zedinjenih držav ni dana v oni meri, kakor je bila obljubljena.

Dalje se Rusi čudoma vprašajo, kako daleč se nameravajo zavezniki na Daljnem vzhodu umakniti, preden se bodo sploh ustavili ter nudili Japoncem odločen odpor. Prav tako Rusija ne more zapostaviti dejstva, da so se zavezniki tako slabo pripravili v očigled japonske nevarnosti, ki je že več let grozila.

Mnenje glede Zedinjenih držav. Rusi so bili mnenja, da so Zedinjene države že daleč naprej s svojo produkcijo kot pa v resnici. Prav tako Rusi ne odobravajo, da polagajo Zedinjene države toliko važnosti na gotovo vrsto orožja. Tako se je na primer izkazalo v rusko-nemški borbi, da so srednjetežni tanki napram nemškim težkim tankom skoro brez vsake

Rusija si ne more nakopati še Japonske na vrat

Rusi nečejo omalovaževati dolgo obstoječih sovražnosti med Rusijo in Japonsko, in so prepričani, da morajo te sovražnosti končno izbruhniti v vojni. Toda ruski položaj je tak, da mora Rusija napenjati do skrajnosti vse svoje sile, ako hoče zadostiti potrebam svoje sedanje ofenzive in ustanoviti rezerve za slučaj nemške pomladne ofenzive. Zato ne more nihče pričakovati, da bi Rusija v sedanjem svojem položaju pomagala že zaveznikom proti Japonski.

Dalje so se pojavili znaki, da Rusija ne bo pripravljena, pogratati nemško armado v Nemčijo, ko jo enkrat iztira s svoje- ga ozemlja, ako ne bo deležna za to popolne vojaške pomoči zaveznikov.

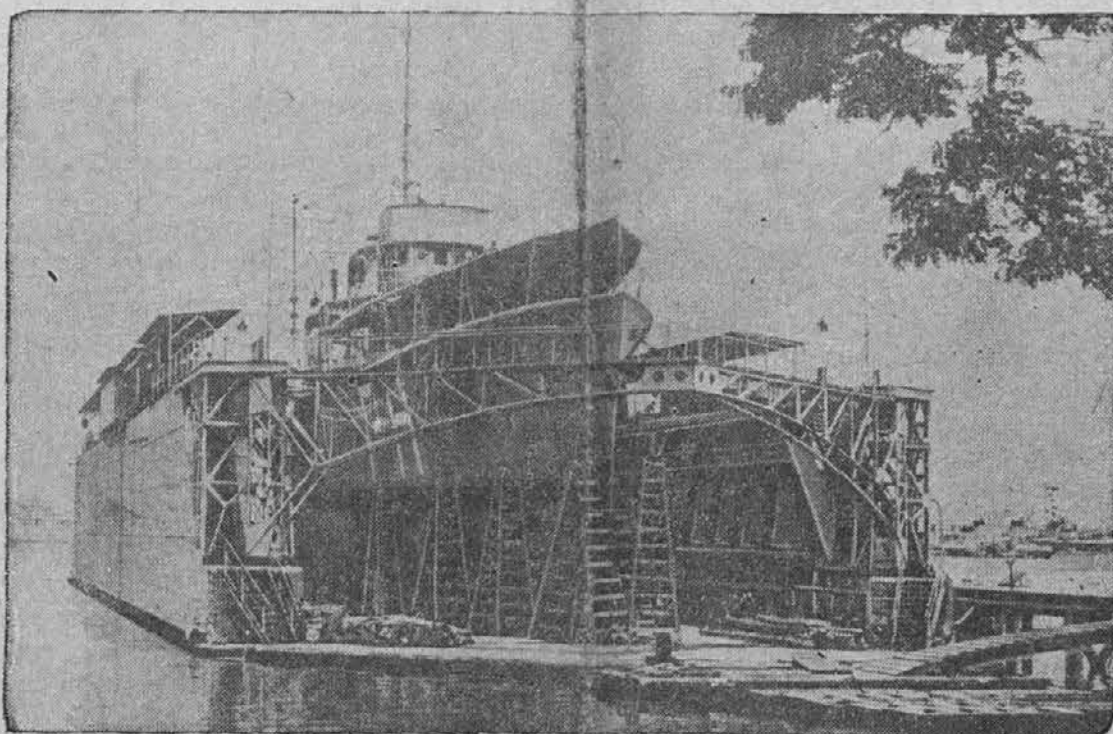
"Stojte ali umrite!" ukazuje Hitler

MOSKVA, 4. februarja. — Nemške zadnje straže se danes silovito upirajo ruskemu prodiranju na treh frontah: severo-zapadno in zapadno od Moskve in v Ukrajini.

Južno od Leningrada so bili Nemci vrženi nazaj 18 milj.

Poročila Rdeče zvezde naznajo, da se nemške zadnje straže ustavljajo Rusom, dokler jim ne zmanjka municije. Rusi so zaplenili tajne ukaze nemškega vrhovnega poveljstva, v katerih je ukazano vojakom, "ustaviti se ali pa umreti."

"Bolnišnica za ladje"

Na gornji sliki vidimo mornariški dok v Sourabayji, v Holandski Vzhodni Indiji, v katerega splovijo poškodovane bojne ladje, kjer jih popravijo.

Na Norveškem
se širita sabotaža
in terorizem

Izgredi so se pričeli z imenovanjem znanega izdajalca Quislinga za norveškega premierja.

STOCKHOLM, 4. februarja. — Preko Norveške je udaril val sabotaže, ki se izraža v bombardiranju in požiganju tovarnih ladjedelnice, ker je bil znani norveški izdajalec Quisling imenovan za premierja po nacistih kontrolirane norveške vlade.

Sabotaža se je pričela v soboto zvečer, ko je stal Quisling na balkonu vladne palače, kjer se je zahvaljeval za ovacije nacistov in svojih pristašev. Ludi na balkonu in v okolici so nemudoma ugasnile, narkar je nastala splošna konfuzija.

Nekaj ur pozneje, ko se je Quisling pripravil s svojo družbo, da se odpelje z železniške postaje proti domu, je eksplozivna bomba, ki je sledila eksploziji, je uničil šest osebnih in 20 tovarnih vagonov ter poškodoval tudi postajo.

Bombe so bile vržene tudi v poslopje univerze in Narodnega gledališča.

ANGLIJA BO PODPRLA
ETIJOPIJO

LONDON, 4. februarja. — Dne 31. januarja je bila v Addis Ababi podpisana med Veliko Britanijo in Abesinijo pogodba, na podlagi katere se Anglija obvezuje, gospodarsko in finančno pomagati Abesiniji. Pogodba bo veljavna dve leti.

Na podlagi te pogodbe bo Anglija reorganizirala abesinsko vojaško silo, katero bo oborožila z orožjem, ki je bilo zaplenjeno Italijanom.

Vile rojenice

Vile rojenice so se večeraj zglasile pri družini Mr. in Mrs. John Pečnik, E. 73 St., in pustile v spomin zalo hčerko, prvorojenka. Mati je hči družine Bobek, E. 52 St., oče pa sin poznane družine Mr. in Mrs. Pečnik, E. 76 St. Mati in deklica se nahajata v Glenville bolnišnici ter se dobro počutite. Naše čestitke mladim staršem, kot tudi Mr. in Mrs. Pečnik, ki sta stara šele 49 let, ter sta s tem že v šestici postala stari oče in stara mati!

Prvorojenka

Pri družini Mr. in Mrs. Marvin in Avis Mary, 922 E. 76 St., so vile rojenice v torek pustile zalo hčerko, prvorojenka. Mati in deklica se nahajata v dobrem stanju v Polyclinic bolnišnici.

VELEVAŽEN SHOD V
NEDELJO

Ne pozabite, da se bo vršil v nedeljo popoldne v Slovenskem narodnem domu velik vseslovenski shod, na katerem bo govoril kot glavni in edini govornik g. Franc Snoj, minister jugoslovanske vlade v Londonu. Vsi, ki se zanimajo za usodo naše nesrečne domovine in za način, kako bi se ji moglo najučinkoviteje in najizdatneje pomagati, pridite na to velevažno skupščino. Razume se, da so prav tako tople vabljeni tudi vsi bratje Hrvati in Srbi.

Pričetek shoda bo ob dveh popoldne. Zvečer ob sedmih pa se bo vršil v Hollenden hotelu na čast g. ministru banket, katerega se tudi kar najčastneje udeležimo. Vstopnice k banketu so po \$2.50 za osebo. Dobite jih tudi v našem uradu. Sezite po njih!

"Delo se je komaj
pričelo!" pravi
WPB odbor

WASHINGTON, 4. februarja. — V šestdesetih dneh, to je izjava japonskega napada na Pearl Harbor, je pričela ameriška vojna industrija delati s polno paro, toda doslej se je komaj "popraskalo po površini", kakor naznanja vojno-producijiski odbor.

Omenjeni odbor pravi, da je glavna naloga ameriške industrije še vedno pred nami in da je mnogo problemov, ki še niso bili rešeni, toda začetek je storjen in to je glavno, ker bo šlo sedaj delo naglo izpod rok. Tekom teh šestdesetih dni so bili narejeni mnogi važni zaključki, ki bodo prizadeli vse plasti ameriškega ljudstva, kajti nihče ne sme pozabiti dejstva, da smo danes z vsemi svojimi silami v vojni z osišem. Danes gre samo za to: mi ali osiše. Naš način življenja ali oni, kakršnega diktira osiše podjarmljenim narodom.

Seja kluba št. 49

Jutri zvečer ob pol osmih se vrši redna mesečna seja kluba št. 49 JSZ. Nadzorniki, stari in novi naj pridejo ob sedmih, da bodo pregledali račune. Članstvo je vabljeno, da se seje polnoštevilno udeleži. — Tajnik.

Nova angleška
obrambna črta
v Libiji

CAIRO, Egipt, 4. februarja. — Angleške čete so tvorile danes v libijski puščavi novo obrambno črto, dočim je ofenziva osiše znatno popustila na svoji naglici, toda s stviritvijo te nove črte so morali Angleži opustiti mnogo važnih točk, med njimi Derno.

V svojem umiku se je posrečilo Angležem odpeljati s seboj ogromne količine raznih zalog, ki so jih nagrmadili v pričakovanju nadaljnjega napredovanja.

Protinapad nemških čet pa je preprečil nadaljno angleško prodiranje in poleg tega je zavzel nemški general Rommel zopet vse izgubljeno ozemlje, razen 150 milj.

S posestjo Derne je zdaj nemški general Rommel v položaju nadaljevanja svojega prodiranja prot Tobruku.

Nezgoda Janeza
Terčka

Kakor poroča "Glas naroda," so zdravniki v neki bolnišnici v New Yorku odrezali desno nogo Mr. Janezu Terčku, glavnemu uredniku lista "Glasa naroda." Terček, ki je bil po svoji sijajni satirični koloni znan kot "Peter Zgaga" Slovincem širom Amerike, je pričel tožiti o bolečinah v nogi že pred kakima dvema letoma. Noga mu je pričela otekati in bolezen se mu je obračala zmerom na slabše, narkar so prišli zdravniki do zaključka, da bo najbolje, če mu amputirajo bolan ud, da ostane telo zdravo.

V tolažbo sebi in Terčku bi bilo neizmerno omalovaževati nesrečo, ki ni majhna, zato nam je v edino zadoščenje samo to, ker je Terček sprejel ta novi udarec usode tako, kakor sprejema slične udarce samo tisti, ki je res moč. — Čim se mu noga pozdravi, kar upamo, da bo zgodaj kmalu, bo postal zopet stari, šegavi, hudomušni Peter Zgaga, kakršen je bil poznan slovenski javnosti okoli trideset let. Noge ni več, ostale pa so roke in glava, katere mu niso odrezali niti ne uničili njegove duha. In to je, kar šteje! — Naj bi še dolgo pisal z razvedrilom svojih številnih prijateljev in naročnikov!

ZADUSNICA

V petek ob osmih zjutraj se bo brala zadusnica v spomin obletnice smrti pokojnega Franka Jeriča v cerkvi sv. Vida.

VČERAJ JE OBLEŽALO NA BOJIŠČU
2,800 NEMŠKIH VOJAKOV

Sovjetska armada se je pričela valiti proti Smoljensku. — Sveže nemške rezerve ne morejo vzdržati ruskega navala.

LAKONSKO POROČILO GENERALA ORLOVA

MOSKVA, 5. februarja. — Ijejo naprej proti zapadu ter so Rusi službeno naznanjajo, da je že pokončali tisoče Nemcev, stotine oklopnih nestvorov in potu v Smoljensk 2,800 nacistov, in da se sovjetska armada v svoji silni zimski ofenzivi še vedno vali naprej kljub močnemu odporu svežih nemških čet.

Sovjetsko poveljstvo naznaja zavetje več nadaljnjih krajev v tem okolju, med njimi dvojno zelo utrjenih točk. Na eni teh točk je padlo 1,800 Nemcev, na drugi pa 1,000.

Orlov poroča:

General Orlov poroča iz Smoljensk okraja: "Naši možje ri-

Nemški general pobegnil

Brzjavka s fronte naznaja, da je general von Hiltz, poveljnik nemške 216 divizije, zapustil svoje vojaštvo ter pobegnil z letalom s fronte, ko je presenetljiv in nepričakovan ruski napad zalotil njegove ljudi.

Južno od Smoljenska so vrgli nacisti v boje dve novi diviziji, med katerima je ena SS divizija. Vojaštvo je bilo prepeljano v velikih letalih v zaletje in od tam s truki na fronto.

V vojni industriji so stopile v
ospredje zopet delavske homatije

Kljub zagotovitvi, da za časa vojne ne bo delavskih stavk, so se iste zopet pričele pojavljati na srednjem zapadu.

Kljub zagotovitvi delavskih voditeljev, da ne bo za časa vojne nobenih stavk več, je nastal zastoj v dveh važnih industrijskih napravah na srednjem zapadu, kjer so delavci odšli z dela, dočim si neka nadaljna tovarna prizadeva okrevati od nedavnega zastoja obrata.

Stavka v Madisonu, Ill.

V ponedeljek se je zaprla American Car and Foundry Co., tovarna v Madisonu, Ill., in sicer zaradi kolekcije unijskih prispevkov; delo je pustilo 1,200 delavcev, ki so člani A. F. of L. Brotherhood of Railway Car Men. Unijski uradniki so proglasili stavko, da iztirajo unijske prispevke od 78 oseb, ki so zaostali z njimi ali se niso pridružili uniji.

Zastoj v Detroitu
V Michigan Steel Tube Products Co., tovarni v Detroitu pa so zastavali delavci, ki so člani CIO United Automobile Workers unije.

Ti delavci so zastavali zaradi nekega meznega nesporazuma. Dotična tovarna je zaposlena z izdelovanjem raznih delov za tanke in topove. Unija zahteva dodatno povišanje mezde za 15 centov na uro. Dosedanji "slow-down" je že okrnil pro-

dukcijo za 25 odstotkov.

Težkoče v Garryju

Doseženi sporazum pa je preprečil nadaljni zastoj dela v Carnegie-Illinois Tin napravi v Garryju, Ind., kjer bi bilo vsaj začasno ob delo 1,900 delavcev, ker je 80 drugih delavcev pričelo delati neprimliko pri svojem delu, da bi izsilili s tem svoje zahteve po povišanju mezde.

FRANCIJA BO POČASTILA
MLADO MATER

BERLIN, 4. februarja. — Francoska akademija je danes naznanila, da bo dala lepo nagrado madami Roger Jacques, 21 let stari materi sedmih otrok.

Omenjena se je omožila, ko je bila stara 14 let, njen mož pa je bil 19. Njun prvi otrok je bil rojen leto dni pozneje, od takrat dalje pa vsako leto po en otrok.

Vabilo na sejo

V petek večer se vrši seja celotnega odbora Roosevelt prireditve. Prosi se, da prinesete nazaj vstopnice, če že niste tega storili, kakor tudi, da predložite vse račune, da se iste zaključijo. Pridite vsi v glavni urad SDZ, ob 7. uri zvečer.

Zavezniško vrhovno poveljstvo upa,
da bo Singapor vzdržal oblego Japoncev

Na podlagi te domneve delajo zavezniki svoje strateške načrte. — Ameriški letalci napadli japonske barke na Burmi.

Znamenje, da so pričeli Japonci s splošnim napadom na Singapor, je bilo dano s tokijskim radijskim naznanilom, da se je začel ta napad snoči ob šestih.

Upanje, da bo baza Singapor vzdržala japonske napade, je pri zavezniškem vrhovnem poveljstvu silno ojačeno, zato je naredilo poveljstvo vse svoje načrte na podlagi tega zaključka.

Proklamacija generala Wavella
General Wavell, poveljnik Singapora, je izdal na vojaško proklamacijo, v kateri pravi, da ne sme biti nobenih umikov in daje razumeti, da je pomoč bližja.

RANGOON, Burma, 4. februarja.

— Ameriški in angleški letalci so danes razbijali po japonskih barkah na Salween reki, dočim je angleška artilerija obstreljevala japonske koncentracije onkraj reke.

Vojni posvet v Avstraliji

CANBERRA, 4. februarja. — Danes se je sestal k vojnemu posvetovanju avstralski kabinet ter načelstvo avstralskega generalnega štaba.

Japonski štirimotorni bombniki so vrgli danes 30 bomb na Port Moresby, na jugovzhodni obali Nove Gvineje, 350 milj od severovzhodne avstralske obale.

DVAKRAT NA SMRT OBSOJEN

NEW YORK, 4. februarja. — Edmund Sileo iz Brooklyna, star 28 let, je bil večeraj pred proto Kings County sodišča dvakrat na smrt obsojen ter bi moral, če bi se izpolnila obsodba, dvakrat umreti na električnem stolu. Sodni krogi pravijo, da je to edinstven slučaj v zgodovini ameriškega pravosodja, da je bil obsojen prvokrat na smrt zaradi umora Petra

D'Aula, druga smrtna obsodba pa je bila izrečena zaradi umora Orlanda Rava; oba je ustrelil v nekem brooklynskem salunu.

Značilno je pa tudi to, da je bil njegov sozagovornik pred sodiščem njegov brat, odvetnik Mario Sileo, ki je pričel pred tremi meseci izvrševati zagovorniško prakso in je bil to prvi slučaj njegovega zagovorništva.

JAPONSKI VOJAKI ZAŠČITENI Z JEKLENIMI
OKLEPI

Z armado generala MacArthura na Filipinih, 4. februarja. — Japonski vojaki, katerim so poverjeni izredno nevarni naloge na ameriške pozicije, nosijo na prsih pod bluzo posebne jeklene oklepe.

Tekom neke bitke je hotel mlad japonski saržent sam nezavzeti položaj neke

Mladenič umrl

V bolnišnici v McConnellsville, je po dolgi bolezni umrl mlad mož, star 26 let, stanoval na 1051 E. 61 St. Rojen v Clevelandu ter je bil član društva Dvor Baraga št. 1317. Mladenič je bil Borštarnjev. Tukaj je očeeta Jakoba, tri sestre, Rose Ausec, Jennie Strum, in Josephine ter brata Francisa in več drugih sorodnikov. Pogreb se bo vršil iz Zakrja, na 1051 E. 61 St. Clair Ave. Naše so-

Pred tem pa je Levy že ponudil \$200 posadki vsakega vozila, ki bi pogreznila na Atlantiku sovražno podmornico.

Nagla smrt

Včeraj je nanaglo preminil Stanley Turopoljac, rodom Srb, stanujoč na Richmond Rd. Po- drobnosti bomo poročali jutri.

Seja Prog. Slovenk
Jutri večer ob 7.30 uri se vrši seja Prog. Slovenk. Članice so vabljene, da se je gotovo udeleže, da se bo razmotrivalo o "card party", ki se vrši 14. feb.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalec v Clevelandu, za celo leto	\$5.50	
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece	\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexicu, za celo leto	\$6.00	
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece	\$1.50
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50	
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece	\$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:		
za 6 mesecev	\$4.00; za celo leto	\$8.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

BRAZILSKI TISK O JUGOSLAVIJI

Rio de Janeiro. (JČO) — Poslaništvo Jugoslavije v Braziliji nam je poslalo sledeče članke iz brazilskega tiska:

List "Folha de Noite" iz San Paula piše pod naslovom "Nepremagljivi Srbi" sledeče:

"V vsej zasedeni Evropi obstaja — a drugače tudi ni moglo biti — bolj ali manj pasivni ali bolj ali manj napadalni odpor proti nemškemu osvovjevalcu. Britanski in nevtralni, a čisto celo nemški viri govorijo o poškodovanih dejanjih, zarotah in napadih, ter kaznih za vse to v krajih, ki so pod oblastjo osvovjevalca. Krvoločnost kaznovanja jih ne prestraši, kvečjemu še poveča odpor. Toda najstrašnejši odpor je v Srbiji. Nepremagljivi Srbi so se stoletja bojevali z močnimi avstrijskimi silami, s turškimi napadalci, ki jim nikdar ni bilo mogoče premagati in pokoriti Srbe. Hrabri rodoljubi branijo svoje ozemlje, svojo narodnost, svojo domovino z navdušenjem fanatika in s hrabrostjo heroja. Še v prvi svetovni vojni so jih poleg Francozov smatrali za najboljše vojakke na svetu.

V tej vojni jih je nemški vojni stroj strl v kratkem času, ker je prišel preveč nenadoma in se niso mogli pripraviti. Toda narodna zavednost je ostala visoka in borbena sposobnost je na višku še vedno.

To niso dejanja poedincev, kakor v drugih krajih. To je organizacija borcev, ki šteje stotine, ki se z orožjem v roki dvigajo k vsakodnevni in neusmiljeni borbi proti napadalcu in osvovjevalcu. V Srbiji vojna ni končana.

Padajo žrtve, umori in rušenja se množijo. Toda, če bi Francozi, Belgijci, Poljaki, Grki in Čehi bili tako junaški kot so Srbi in vse druge naravne pogoje, ki jim pomagajo v njihovi nepremagljivi borbi, bi za Nemce vojaška zasedba Evrope postala vprašanje, tako kot je vojna z Rusijo in z Veliko Britanijo.

Srbom smo dolžni dati zaslužen priznanje. Srbi so velik in hrabor narod, ki naj bi veljal za vzgled vsem napadenim in zasedenim državam."

Časopis "Journal de Commercio" iz Rio de Janeira piše pod naslovom "Odpor Srbov proti zasluževanju" sledeče:

"To, kar se zdaj dogaja v Jugoslaviji dokazuje, da v Evropi obstaja strašen odpor proti nacijskemu nasilstvu. Nihče ne verjame, da bi nemško gospodarstvo moglo biti prijetno. Od Norveške pa do Grške se pokazuje z nasiljem, predrznostjo in terorjem. Ljudi streljajo po vsej Evropi. Univerze zapirajo, katoliško duhovništvo neusmiljeno preganjajo, rodoljube streljajo in cele pokrajine so opljene. Narodi, kot poljski n. pr., drago plačajo jejo svoje častno in dostojanstveno zadržanje in padajo kot žrtve največjih nasilstev zaradi svojega junaštva...

Evropska celina vzdihuje pod težkim nemškim jarmom, ki pa ne bo vedno trajal. Življenja padajo z ustrelnostjo v Norveški, Poljski, Belgiji, Nizozemski, Franciji, Češki, Jugoslaviji in Grčiji. Povsod je ropanje in plenjenje strašno razširjeno. Narodi v teh krajih stradajo, trpe zaradi mraza in padajo kot žrtve najstrašnejših muk, telesnih in duševnih.

V Jugoslaviji so nemška in italijanska nasilja tako zverinska, da so povzročila splošni upor.

Srbski general Draža Mihajlović, nadvse zaveden rodoljub, poveljuje jugoslovanski vojski, ki se uspešno bori proti nemškemu oklopnim enicam. Po zadnjih vestih bo treba nemškemu glavnemu poveljstvu okrog 200,000 mož za uspešno kljubovanje jugoslovanski vojski.

Četniki, srbski rodoljubi, imajo sedaj v svoji oblasti polovico Jugoslavije.

V mestih, ki so jih osvojili četniki, so uničili vse oblasti — kvizlinge — ki so jih postavili Nemci. Bojevanje je zajelo Bosno, Hercegovino, Črno goro in Srbijo, zlasti planinske kraje, kjer nemške čete preživljajo težke ure. V krajih okrog Durmitorja in drugje v Črni gori so bili italijanski in nemški oddelki popolnoma uničeni.

Hrvatski "vstaši" — ki so izdali svojo domovino — sedaj padajo pod strel razjarjenih četnikov in general Milan Nedić, "šef sedanje vlade" v Srbiji, je z njimi v težki borbi. Prvi minister "neodvisne," "hrvatski kvizling," je že zaprosil Italijane za pomoč.

Rodoljubi generala Draža Mihajlovića, moški in po nočni juraki, se borijo s silnim navdušenjem in se mašču-

UREDNIKOVA POŠTA

Veselica "Soče"

Cleveland, Ohio. — Kakor običajno vsako leto, tako je tudi letos članstvo društva "Soča", št. 26 S. D. Z. na zapadni strani, sklenilo, da priredi svojo letno veselico in sicer dne 7. februarja, v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave. Pričetek ob 8. uri zvečer. Vstopni malenkostna, samo 30 centov.

Dolžnost vsakega člana in članice je, da se gotovo vsi udeležite svoje društvene prireditve da s tem tudi pokažemo svojo lojalnost in bratstvo do društva in organizacije. Vljudo se vabi tudi članstvo bratskih društev in cenjeno občinstvo od blizu in daleč na obilen poset. Za plesateljine bo igrala Rudy Simčić godba. Kar se tiče dobre postrežbe so naše kuharice odločile, da bodo preskrbele, tako da bo lahko vsak posetnik dobre volje med nami. Tudi mokrte bo dovolj in najboljše vrste.

Torej, na svidenje 7. februarja.

Pozdrav
Joseph Miklus,
tajnik

Ne zamudimo prilike

So stvari, katere lahko dosežemo le ob gotovem času. Na primer, ko žito dozori, se ga mora takoj požeti, ako ne, se dela škoda. Ravno tako pa je tudi v vsem življenjskem udejstvovanju. Izgubljena prilika se kaj nerada še kdaj povrne, to se tiče tako poedincev kakor vse skozi do držav in narodov.

V teh časih se bije boj med dobrim in zlom, ali z drugo besedo, bije se boj med diktatorstvom in demokracijo. Torej prilika je tu, da zmaga demokracija, kar tudi bo brez dvoma, če bo ostal narod združen in da bo dal vse razpoložljive moči. Ljudstvo v Zedinjenih državah ameriških je že do sedaj in bo gotovo tudi v prihodnosti v polni meri pokazalo svojo lojalnost in poštvalnost, kar je najboljši dokaz, da ljubi svojo novo domovino. Čudovito je pa to tem bolj, ker je ravno to ameriško ljudstvo tako močno pomešano iz raznih narodov in priseljencev iz vseh delov in kotov sveta. Kljub temu, kljub vse raznočelnosti teh narodov pa vlada med njimi edinstvo, posebno pa še sedaj, ko se gre za obrambo dežele.

Prilika za boljši obstoj se bo našla ob svojem času tudi našim bratom in sestram onkraj morja. Narod tam si za enkrat še ne more nič pomagati, čeprav jih teži jarem sužnosti in razdeljenja. Veliko pa zanje vstopimo ameriški Slovenci in to namen naj bi uporabili prav vsako priliko.

Pomaga se jim prvič s tem, la se zanje zbira denarne prispevke, kar se sicer že vrši, samo ne še v zadostni meri, kajti potreba pomoči našim onkraj morja bo velika. Drugič pa se jim lahko pomaga tudi moralno in sicer, da se kot narod oglašajo, kjerkoli je mogoče in posebno še na višjih mestih. Tako bodo tisti, ki bodo enkrat dočeli v odločali o usodi narodov, vedeli, da živi tudi slo-

venski narod, ki je kulturn in svobodoljub, zato pa tudi vreden, da je na svoji zemlji svoj gospod.

Lepo in prav je od tistih, ki se že sedaj trudijo, da se doseže več veljave med svetom za naš narod. Potrebno pa bo še veliko prizadevanj, če bomo hoteli res kaj doseči. Le v slogi in nesebičnem delu se bo dalo doseči zedinjenje vseh Slovencev.

V namenu narodne manifestacije bo sklican velik shod v Slo-

venskem narodnem domu in sicer za nedeljo 8. februarja. Na tem shodu bo jugoslovanski minister g. Franc Snaj edini govornik. On je sijajen govornik in so mu tudi natančno znane razmere, ki so bile in še vladajo v zaslužni Jugoslaviji. Gotovo je, da bo omenjeni dan naš narodni dom premajhen, kajti pomisliti je treba, da take vrste zborovanj so redka. Upam, da se bo zbrala velika množica našega naroda, da bomo skupno manifestirali za našo narodno stvar in zapeli "Hej Slovani..."

Pozdrav,

Frances Ponikvar.

Resnica o današnji Hrvatski

Zeneva, 8. novembra (Hrvatski Glas) — Uredništvo "Hrvatskega Glasa" iz Winnipeg nam je poslalo zanimivo pismo, ki ga priobčujemo:

"Ker vem za veliko in upravičeno zanimanje za vse, kar se pri nas dogaja, si dovljujem sporočiti vam nekatere podrobnosti iz Hrvatske, a zlasti iz naše dalmatinske Hrvatske, ki vas bodo, mislim, ne samo zanimale, temveč listu tudi koristile v borbi, ki jo danes vodite v svetu svobode in človečanstva:

Hrvatske šole zaprte

Pravkar sem izvedel, da italijanske oblasti letos sploh niso dovolile odpiranja naših osnovnih šol v — kakor jo Italijani imenujejo — klasični Dalmaciji in da pritiskajo na starše in otroke na starše, naj otroke vpisujejo v italijanske osnovne šole. Kot Hrvat iz Dalmacije si lahko mislim, kako vsako tako postopanje Italijanov žali naše prebivalstvo. Ob istem času sem izvedel, da srednje šole v Hrvatski in v Dalmaciji do danes niso odprte in vprašanje je, če se jih bo sploh odprlo, čeprav morajo vsi profesorji biti na svojih mestih. O odpiranju univerze pa sploh ni govora. Tako mi vsaj poroča neki abiturient, ki si je poiskal službo, ko je zvedel, da univerze ne bodo odprle. Ne vem, če vam je znano, da so maturanti v Hrvatski na koncu šolskega leta namesto polaganja mature dobili nekakšno častna maturitetna spričevala: da bi se pozneje v življenju lahko spomnili ustanovitve "neodvisne" Hrvatske pod okriljem velikih prijateljev Mussolinija in Hitlerja.

Globoko sem prepričan, da Italijani z gornjo odredbo ne bodo mogli odtrgati od naroda ne ene sante hrvatske duše, s takim barbarstvom. Mislim, da bi bilo preblago reči, da so Italijani naivni, če mislijo s takim ponašanjem napraviti iz Dalmacije tisto, kar so 23 let skupaj delali z Istro in Gorico.

Zdi se, da fašistični urejevalci nimajo sploh nobenega spomina na zgodovino, ko poznajo, da njihovi predniki niso mogli ne le nikogar pridobiti za sebe v Dalmaciji v času triletnih zasedb po koncu prve svetovne vojne, temveč, da so se vsaki dan bolj osovraževali ter pri upravljanju imeli velike težave in neprestane borbe.

"Dalmacija je italijanska... ostala bo italijanska..."

Pri tej priliki vas bom opozoril na govor, ki ga je pred nekaj manj kot dvema meseci imel guverner Dalmacije Bastianini pri nadzorstvenem potovanju, ki ste ga pa prejkone že sami o-

jejo za vsako stvar, puščajoč za seboj grozo in plamen.

Evropa se bo osvobodila nemške tiranije. To je samo vprašanje časa. Rodoljubi, ki so jih danes Nemci ustrelili, so postali mučeniki svojih domov; jutri bodo o njih govorili kot o mučnikih in herojih, ki so s svojimi življenji plačali svojo vročo ljubezen do domovine.

V Jugoslaviji je borba silna in zmogel je zanj samo narod, ki je v prejšnjih borbah z Nemci dal herojski zgled, tako kot sedaj, proti Nemcem in Italijanom.

način? To je vprašanje, ki nas vse bolno peče in pred katerimi čutimo tak strah in trepet, da nas včasih ne more ohrabriti niti prepričanje, da bo vse to trpljenje obilno poplačano po zmagi nad sovražnikom.

Blazneži vladajo v Zagrebu

Pri tej prilici ne morem preskočiti "modrih" upravnikov Zagreba, ki so — ne da bi napravili karkoli drugega — očrnilo hrvatsko ime pred Evropo in pred vsem svetom s predajo Italiji dela Dalmacije in klicanjem nekega Italijana na nek hrvatski prestol, da ne govorim o pošiljanju hrvatskih vojakov na bojišča v Rusiji in ob Črnem morju. Vsakemu poštemu Hrvat, verjemite, bo šlo težko kaj takega v glavo. Poznejši rodovi svojim očem ne bodo mogli verjeti, ko bodo čitala zgodovino današnjih dni, da je v XX. stoletju šlo nekakšno odposlanstvo v Rim ponuditi hrvatsko krono nekemu članu savajske vladarske rodbine. Zdi se mi, če se nikdar v zgodovini otrokom ni bilo treba sramovati svojih očetov, se bo moral sramovati zarod današnjih "državnikov" v Zagrebu.

Ravnanje s političnimi nasprotniki

Kar pa Pavelčev režim počne s svojimi političnimi nasprotniki, nadkrijuje vsa zvestinstva, kar jih je kdaj bilo storjenih v tem delu Evrope. Tu lahko navajamo narodni pregovor, da učenec včasih prekosi svojega učitelja. Da bi ne ostalo samo pri besedah, vam bom navedel naslednje slučaje:

V Ljubuškem je živel dr. Lukač, zdravnik pravoslavne vere, ki se, po pripovedovanju njegovih prijateljev, ni nikdar ukvarjal s politiko. Njegovi prijatelji so mu svetovali, naj pobeogne, vedoč, da Pavelčevi vstajni preganjajo vse kar je srbskega in da bi lepega dne utegnili plačati s svojo glavo.

Odsklonil je nasvete prijateljev, rekoč, da ni razloga, zakaj naj bi bežal iz mesta, ki je v njem živel mnogo let in nikomur nič hudega storil.

Ni bilo dolgo po tem opominu, ko so nekega poletnega dne vstajni njegovi ujeli, ga za noge privezali za zadnji del avtomobila in vlekli po mestu, dokler ga končno vsega krvavega in napol mrtvega niso ustrelili.

To je samo eden izmed načinov, kako se oni iznebe svojih političnih nasprotnikov, način, ki je, kakor vsi drugi, popolnoma tuj hrvatski narodni miselnosti.

Podobno bi se moralo zgoditi z njegovim bratom, znanim kirurgom v Mostarju. Ker so s svojimi žrtvami v Mostarju navadno končujoče tako, da jih postavijo pred reko Neretvo in ustrelje, da mrtvi padejo v vodo, da se jim ne bi bilo treba mučiti s pokopavanjem svojih žrtv, so nekega večera s istim namenom pripeljali tudi dr. Lukača k Neretvi. Zaposil jih je, naj mu dovolijo zmoliti Oče naš, preden ga ustrelje. Zdravnik pa je, namesto da bi pokleknil, skočil v reko. Nekaj časa je plaval pod vodo in se skrival med bičem, dočim so ga vsi iskali. Tako se je nesrečnik rešil, zahvaljujoč samo svoji spretnosti. Pobegnil je v Split in se prijavil Italijanom, kjer je še sedaj.

Prisilni odkup nepremičnin

Gotovo ste zvedeli za Pavelčev zakonski odredbo o prisilnem odkupu nepremičnin od Srbov in Židov v Hrvatski. Na kakšen način se ta odkup vrši, naj vam pove sledeči slučaj, za katerega sem zvedel. Neki rodbini v Zagrebu so odvzeli hišo, ki je mesečno prinašala najmanj 40,000 Din. Pri odkupu so rodbini priznali mesečno samo 2000 Lir in sedaj jim še od tega

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

(Dolje na 3. str.)

ŠKRAT

NOTARJEV NO

Humoreska

(Nadaljevanje)

Eden najbolj pridnih in bolj veselih gostov je bil ni posredovalec gospod Steimbourg. Parthenayski spor bil z gospodom L'Amber tesneje združil. Gospod Steimbourg je bil član dobre brnjene izraelitske rodbine, gova služba je bila vredna milijona; četrt tega je bil njegovega. Prijateljstvo torej z njim lahko sklepamo tresi obeh prijateljev sta se cej dobro izhajali, to se sporekli sta se največ po na teden. Če štiri srca kakor eno samo, ali ni to? Moža sta jahala, čitajo ali pa pripovedovali ne mestne čenčice; dami sta se silno duhovitosno metale. Zmanjšana slika zlate

Gospod Steimbourg je v dolžnost, da predstavlja telja svoji rodbini. Peljal v Bieville, kjer si je Steimbourg dal sezidati. Tam je gospoda L'Amber srčno sprejel še precej starih, gospa petdeset let, ki se še ni odpovedala, in dve precej spogledljivi klci. Na prvi mah je v njem zašel med fosilije. Ne, prišel je v moderno, ženo rodbino. Oče in sin bila tovarisa in sta se vsake, ki sta jo nagodilo drugemu smehljala. Dekle videli že vse, kar po gledanju igrajo, in prečitati vse, kar je prišlo v roke. Malo jih io, ki bi poznali pariško tno kroniko bolje kakor

V gledališčih in v Bskem gozdu so jima najslavnejše lepote slojev. Jemali so ju k raznim bogatih premičnin, sta prav prijetno pripovedovali kakšni gosposki. M... in biseri gosposki. Starejša, gosposka Steimbourg, je strastno mala toaletna gosposka, elieve, mlajša pa je postala jega prijatelja h gosposki geacovi, da poizve naslov modistke. Obe sta bili bile z lepoto oblagodarjeni. Bila gospodu L'Amber po godu. Lepi notar si krat dejal, da pol milijona te in ženica, ki zna nositi to, nista stvari, ki bi jih zametaval. Shajali so se pogosto, skoraj po en teden, vse tja do novembra.

Po mili, lepi jeseni je čez noč prišla zima. V podnebu je to nekaj povadnega. Ali nos gosposka berta se je v tem vremenu kazal nenavadno občutljive. Zardecel je nekoliko, časa močnejše, potem je časi otekati in izgubljati. Po lovu, ki je bil toliko jetnejši, ker je bil severni dal se je v gostilniško barva nosu mu je bila po volji. Človek bi rekel, bila to ozeblina na kraju.

(Nadaljevanje)

PROCES

PROTI RUSKIM ZAROTNIKOM

V novembru 1932 sta potovala v Moskvo Goloded in Červjakov. Sestala sta se z Rikovima in Buharinom in moram reči, da, kolikor vem, je bil Červjakov povezan z Rikovima že od leta 1928. Goloded pa od leta 1930 dalje. Spominjam se: ko sta se Golodej in Červjakov vrnila s svojega potovanja 1932 v Moskvo, smo imeli v Minsku plenarni sestanek centra naše organizacije, na katerem sta nas onadva informirala. Ta informacija je bila bistveno sledeča: Rikov, kakor tudi Buharin, sta potrdila vsa svoja prejšnja navodila, kar sta jih dala naši organizaciji, in sta izrazila svojo nezadovoljnost s slabim delovanjem naše organizacije. Istotam v Moskvi je bilo dano več konkretnih navodil, v prvi vrsti glede škodljivkega in diverzijskega delovanja, razun tega pa glede ojačenja in ustanovitve tesnejše zveze s poljskim generalnim štabom.

Višinski: Povejte konkretno o svojem zločinskem delovanju na področju škodljivstva.

Sarangovič: Zadal smo si namreč, da kar najobsežnejše razvijemo škodljivstvo v vseh strokah narodnega gospodarstva.

Višinski: S kakšnim namenom?

Sarangovič: Z namenom, da bi pripravili poraz ZSSR in z namenom, da bi povzročili nezadovoljnost med prebivalstvom v državi.

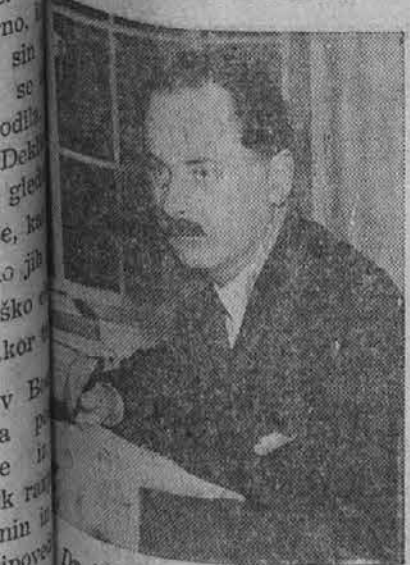
Višinski: S provokatorskim namenom?

Sarangovič: Seveda.

Višinski: Kako pa se je konkretno izrazilo vaše zločinsko delovanje?

Sarangovič: Baval sem se s škodljivstvom ponajveč na področju...

Sovražnik osišča

Dr. W. M. Ploch, predsednik evropskega narodnega sveta, ki je bil poslanec v ameriški kongres, da bi se dovolilo svobodnim ljudem podpisati anti-osiščni povelje.

W. L. Willkie

Na sliki je Wendell L. Willkie, ki govori v družbi časnikarjev iz Bele hiše, kjer je imel konferenco s predsednikom Rooseveltom.

Šef produkcije

Donald Nelson, katerega je imenoval predsednik Roosevelt za načelnika vse ameriške produkcije.

Življenje v Angliji

*Na sliki vidimo nekega angleškega munijskega delavca, ki pleše z Mrs. Churchill, čeno angleškega ministrskega predsednika.

popravljal to, kar smo mi slabe storili, se je položaj izboljšal. Razpoloženje med obojniki, med onimi, ki so bili sprovoščani, se je močno izboljšalo.

Hočem povedati o naši diverziji na področju konjereje. Ieta 1936 smo v Belorusiji močno razširili konjsko malokrvnost. Konj ima v Belorusiji velikanski brambeni pomen. Delali smo na to, da bi zrušili to močno bazo, da se je ne bi moglo uporabiti v vojni.

Vsled tega našega rušenja je poginilo, kolikor se sedaj spominjam, kakih 30 tisoč konj. Moram povedati, da tega podvzeta — glede konj — nismo izvršili samo po svoji iniciativi. Višinski: Po čem pa se?

Sarangovič: Imeli smo direktno navodilo od moskovskega desničarskega centra. Dalje smo tudi v kmetijskem gospodarstvu vršili škodljivstvo, vsled katerega so bili gospodarski indeksi v obmejnih okrajih slabši nego v zalednih okrajih.

Višinski: Kaj pa na področju industrije?

Sarangovič: V industriji smo vršili škodljivstvo na takih objektih, kakor je šota. Šota je kot gorivna baza za energetiko Belorusije jako velikega pomena in zato je spodbujanje te gorivne baze rušilo vse industrijske panoge.

Dalje se moram zadržati, ko govorim o škodljivstvu, na kulturni fronti, ker je pridajala naša nacionalno - fašistična organizacija temu področju velik pomen v razmerah narodnostne republike.

Na tem polju je delovalo znatno število članov naše nacionalno - fašistične organizacije. To škodljivstvo se je izvajalo z namenom, da bi se kompromitirala narodnostna politika stranke in sovjetske oblasti.

Tukaj se je vršilo škodljivstvo na polju šol, pisateljskih organizacij in na polju gledališča.

Ameriški junak

Poročnik John D. Bulkeley, poveljnik male ameriške topniške čete, ki je te dni pridružen v Binanga Bay, katerega imajo zasedenega Japonci, ter tamkaj pogreznila neko 5.000-tonsko japonsko ladjo.

Knezoškof Canterburyški

Rev. in Rt. Hon. Cosmo Gordon Lang, canterburški nadškof, ki je izjavil, da bo stopil v podporo kot glavni anglikanske cerkve.

Vso

ki ste jo mogli spiti v 1940

Vlada Zedinjenih držav je izdala potom urada uprave za produkcijo splošno prednostno odredbo M-55, kontrolujočo (a) dovoz "sladkorja za direktno uporabo" do izdelovalcev ali uvoznikov ali njih agentov, in (b) prejem dovoza takega sladkorja pri "prejemnikih," ki kupijo ali sprejmejo dovoz od takih prvotnih razvalcev.

V splošnem se naročilo tiče trsnega ali pesnega sladkorja, ki se ga uporablja v industriji mehke pijače, v candyu, v pekarnah ali drugih industrijah, ki rabijo tak sladkor, ter navaja za vsakega izdelovalca karbonskih pijač, ki rabijo trsni ali pesni sladkor, sledeče restrikcije: Izdelovalec ne sme sprejeti dovoz takega sladkorja v nobenem kolendarskem mesecu 1942 v večji množini kot ga je prejel v istih mesecih leta 1940. Ta ukaz je izdala vlada ne zato, da bi trenutno primanjkovalo sladkorja, ampak, da zagotovi, da ga ne bo primanjkovalo prihodnje leto, ali leto zatem, ali leto pozneje. Mi smo iskreno zainteresirani, da se prepreči vsak primanjkljaj sladkorja in smo prepričani, da bo vsakdo, ki je prizadet v tem, z veseljem doprinesel vsake žrtve v dobrobit naroda.

Višinski: Če torej razumiramo vašo zločinsko škodljivo delavnost moramo reči, da ni bilo niti ene stroke socialistične gradbe, ki bi je ne bila prizadevala vaša škodljiva delavnost.

Sarangovič: Prav tako je.

Dalje smo prešli in izvrševali teror kot praktično nalogo: ustanavljali smo teroristične skupine, pripravljali teroristične čine, predvsem smo pripravljali terorističen čin zoper Vorosilova leta 1936, ko je prišel v Belorusijo na manevre. Tedaj smo ustanovili dve teroristični skupini. Poleg tega smo ustanovili tukaj v Moskvi skupino, ki se je nahajala v zvezi z belorusko nacionalno - fašistično organizacijo in je obstajala za slučaj če bi bilo treba izvršiti terorističen čin v Moskvi.

ZASLIŠANJE OBTOŽENCA HODŽAJEVA

Višinski: Povejte, obtoženelec Hodžajev, česa priznavate, da ste krivi?

Hodžajev: Moji zločini zoper revolucijo, zoper delavsko kmetško državo, zoper stranko so se začeli leta 1920. Tedaj sem bil postavljen na čelo nove sovjetske države — to je na čelo vrhovne izvrševalne oblasti Buharske ljudske republike. In v tej dobi svojega delovanja sem se pridružil buržuazno - nacionalistični organizaciji "Mili Itihad."

(Dalje prihodnjič)

Odlikovanca

Poročnika G. M. Welch in K. M. Taylor, letalca ameriške zračne sile, ki sta streljala dne 7. decembra nad Pearl Harborjem 6 japonskih letal, za kar sta prejela visoko odlikovanje.

RESNICA O DANAŠNJI HRVATSKI

(Dalje na 2. strani)

hočejo vzeti polovico. S svojimi očmi sem videl obupno pismo, ki ga je ta rodbina pisala svojim prijateljem v Švici, ki se k sreči danes zunaj Paveličevega raja.

Gospoda Coselchi

Ta "veliki politik" je imenoval našo Hrvatsko "neodvisna država", dočim ogromna večina hrvatskega naroda ve, da je ona neodvisna samo po imenu. Vsak pošten Hrvat se zaveda, da on vlada v Hrvatski samo na zunaj, dočim v resnici vlada Italijani in Nemci, zlasti prvi po svojih poslanstvih. Poleg vojnega odposlanstva in rednega diplomatskega predstavništva je v Zagrebu, kakor vam je najbrž že znano, odposlanstvo fašistične stranke, ki mu je na čelu general-poročnik Dr. Eugenio Coselchi, ki sodeč po vsem v resnici vlada v Hrvatski.

Znaki pa kažejo, da je to Mussoliniju še premalo in da bi po vsem videzu hotel od Nemcev dobiti še bolj svobodne roke za hodočo popolno podvrženo Hrvatske. Fašizem od pomladi naprej ni dosegel nobene uspeha, nima s čim poravnati račune za svoje žrtve, ki jih prenaša italijanski narod. Kakor navadno so mu potrebne drobne nemške mize in ni izključeno, da jih bo tudi dobil na račun Hrvatske. Sedanji obisk grofa Ciana von Ribbentropa bi utegnil imeti tak pomen. Če imam prav, bodo pokazali prihodnji meseci.

Holandski poveljnik

General Heinter Poorten, poveljnik holandskih čet v Holandski Vzhodni Indiji, ki je zdaj v vojni z Japonci.

Coca-Cola je svetovno največji posameznik, ki rabi čist trsni sladkor in ta ukaz, da se letos ne porabi več sladkorja, kot se ga je porabilo 1940, pomeni nekaj preuredb v razvažanju Coca-Cola v steklenicah, da se podpre vojni napor dežele. Prodaja Coca-Cola v steklenicah je bila v 1940 največja v naši zgodovini do tistega časa, toda v letu 1941 je bila še večja, zato je bo nekaj manj Coca-Cola na razpolago, kakor jo je javnost porabila prej, ali kot bi jo hotela imeti sedaj, dokler bodo v veljavi restrikcije za sladkor.

NE PRIMANKUJE pa drugih stvari, ki napravljajo Coca-Cola neprimerno, med vsemi svetovnimi karbonskimi pijačami. Kvaliteta Coca-Cola (kvaliteta, ki zahteva čist trsni sladkor) bo ohranjena, kakor je bila obdržana dva in petdeset let. Coca-Cola ne bo dovolila nobenega nadomestila, ki bi morda poslalo financo "ameriške priljubljene pijače" v času, ko je pavza ki osveži, bolj dobrodošla kot še kdaj poprej, ko napenjamo svoje sile, da zmagamo v tej vojni.

Čista, redilna, okusna Coca-Cola v steklenicah, kakor jo vedno poznate, bo na razpolago tudi v letu 1942, v nekaj manjši množini, toda ne v kvaliteti.

THE CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING COMPANY, CLEVELAND O.

ga uspeha, nima s čim poravnati račune za svoje žrtve, ki jih prenaša italijanski narod. Kakor navadno so mu potrebne drobne nemške mize in ni izključeno, da jih bo tudi dobil na račun Hrvatske. Sedanji obisk grofa Ciana von Ribbentropa bi utegnil imeti tak pomen. Če imam prav, bodo pokazali prihodnji meseci.

Uporabil bom, gospod urednik, to priliko, da vas zaprosim, da našim Hrvatoma v Kanadi in v Združenih državah sporočite, da ni govora o kakšni svobodni in neodvisni hrvatski v nemško-italijanskem "življenjskem prostoru". Lahko so več kakor prepričani, da je obromna večina hrvatskega naroda proti današnjemu stanju in da komaj čaka, kdaj bo vrgla s sebe jarem Paveličevega suženjstva.

Spremljajoč Paveličevo delo nekega meseca človek ne more uiti vtisku, da je to zares najbednejša prikazen kar jih je kdaj bilo v zgodovini hrvatskega naroda. Morda je nesreča hotela, da mora prav on biti nekakšna zgodovinska oseba, ki je padla nad hrvatski narod v današnjem evropskem vrtincu. Toda vera, ki jo ima v sebi hrvatski narod, mu bo pomagala preiti čez to nesrečo in sramoto; ta vera mu bo pomagala, da bo iz nje prišel preroben in da bo v jutrišnji Evropi korakal vzporedno z ostalimi svobodnimi; ali je to tista svoboda, mi narodi."

Sporočilo Hrvatoma v Kanadi in v Združenih državah

Odkrito povejte bratom Hrvatoma v Kanadi in v Združenih državah ameriških, da imajo v Hrvatski vse narodne skupine več svobode kakor pa sami Hrvati. Septembra se je s "spoznanjem" dala nemški narodni manjšini pravica, da v mestih, kjer jih je samo 20 odst. lahko ustanavljajo društvo, nosijo znake, pojo in svobodno nosijo svoje zastave, imena ulic morajo biti napisana v hrvatskem in v nemškem jeziku in pri vseh uradih nemški jezik enakoj velja kakor hrvatski. Temu ni treba komentiranja. Naj se vsak pošten Hrvat v tujini vpraša, kakor se vprašujejo tudi tisti v domovini; ali je to tista svoboda, mi narodi."

BUY A SHARE IN AMERICA

DEFENSE SAVINGS BONDS AND STAMPS

BANK WITH YOUR COUNTRY is the theme of this effective Defense Savings poster now seen in store windows and in the lobbies of buildings all over the country. Drawn by artist Henry Billings, of Rhinebeck, N. Y., the poster portrays the spirit of patriotism by investing in the United States Government through the purchase of Defense Bonds and Stamps. Stamps are priced from 10 cents to \$5; Bonds from \$1.75 to \$10,000.

STANLEY WEYMAN:

Rdeča kokarda

Roman iz Velike revolucije

Skomignil je z rameni.

"Preveč se zamišljaš v te stvari," je dejal. "Veruj mi, dragi, da je zdaj, ko vsi vemo, kaj hočemo, vsaka opasnost odstranjena."

Toda prav tisti večer 4. avgusta je skupščina v Versaillesu na eni sami seji odpravila vse predprave, privilegije, davščine, tlako, fevdna prava, desetino, lovske zakone in vlastelinsko sodstvo! Na eni sami seji, prav tisti večer, ko je Louis mislil, da je vsaka opasnost odstranjena!

SEDMO POGLAVJE

Vzbuna

Ogenj na glavnem trgu in pet ali šest svetilk na križempotjih je bila v tistih dneh malone vsa javna razsvetljava cahorskega mesta. In ko sem se ustavil na griču onkraj mostu in sem pogledal nazaj, sem videl samo temo, ki jo je tu pa tam prekinila lisa rumenkaste svetlobe, obsevala joča kos zidu ali rob kakke strehe. Lok reke, ki ovija mesto, se je komaj vidno svetlil v temi. Nad mojo glavo so se podili oblaki; hladni veter, ki jih je gonil po nebu, mi je po malem osvežil kri ter mi napolnil dušo s svečano mogoto noči.

Med tem, ko so konji počivali, se je mrzlica, v kateri sem bil prebil teh nekaj ur, unesla in pustila za seboj samo nekakšno začudenje in obžalovanje. Ko je vznemirjenost prešla, je izgubil tudi prizor, ki sem ga bil videl, ves prejšnji čar. Sredi nočnega pokoja sem s spominom razločno čutil lažni zvok ciničnih baharij in sebičnih načrtov, ki sem jih bil poslušal nekaj ur. Markizine besede: "Francija smo mi!" ki so se mi videle sredi luči in iskrenih soban, sredi čipk, visokih pričesk in cvetličastih telovnikov bolj ponosne, so se mi zdele brezumne spritice te veličastne noči, ki je odevala petindvajset milijonov Francozov.

Toda kar sem bil storil, sem bil storil. Kokarda, ki sem jo nosil v gumbnici svoje suknje, je bila bela: odločil sem se bil za svoj stan. In morda je bilo to res najbolje. Toda čim delj sem premišljal, tem bolj je pojemalo moje navdušenje; kolikor manjša je postajala važnost prizora, ki je bil za menoj, toliko važnejša se mi je zdela dolžnost, ki me je bila privela v Cahors in ki sem jo bil lahko miselno zanemaril. Čim bolj je

izginjal iz mene vpliv gospe Saintalaise, tem bolj mi je oživljala v duši slika njene hčere, kako je sama in prestrašena sedela v kočiji. Nazadnje sem jadrno skočil na konja, da bi se ob brzini ježe otresel tegobnih misli.

Ko smo dospeli na vrh, s katerega se vidi v Saint-Alais, sem jel z očmi iskati luči na dnu doline, ne misleč na to, da je bilo komaj še uro do polnoči in da je moralo v vasi že davno vse spati. Razočaran in nestrpen sem krenil po klancu nizdol; tedajci pa sem začul za seboj poseben zvok, ki sem ga dobro poznal.

"Stoj, tepec!" sem srdito zavpil ter zadržal konja in se okrenil na sedlu. "Kobili se je spet zlomila podkev, ti pa jašeš dalje, kakor da se ni nič zgodilo. Stopi s konja in poglej. Ali meniš..."

"Oprostite, gospod," je zajecel Gilles, ki je bil zadržal na sedlu.

Spustil se je na tla. Kobila, ki jo je jahal, je imela lastnost, da je pri vsaki priliki zlomila podkev na zadnji nogi ter začela šepati. Buton jo je bil že koval na vse načine, toda zaman.

V tem, ko je sluga privzdigoval nogo svoje živali, sem bil tudi jaz skočil na tla. Uho me ni prevarilo: podkev je bila strta. Gilles je izkušal sneti kos železa, ki je še visel na kopitu, toda žival je bila uporna in moral je odnehati.

"Taka ne more v Saux," sem kriknul srdito.

Služabnika sta nekaj časa molče ogledovala žival. Nato se je oglašil Gilles.

"Saintalaise kovačnica je komaj sto petdeset sežnjev od tod, če krenemo nizdol po dreveredu," je dejal. "Lahko bi zbudili Petit-Jeana, da bi prišel semkaj s svojimi kleščami. Toda..."

"Toda kaj?" sem rekel osorovno.

"Sporekel sem se z njim na cahorskem semnju," je klavčno odvrnil Gilles, "in bojim se, da zaradi nas ne bo hotel priti."

"Prav, prav," sem se ujezil. "Sam pojdem k njemu. Ti počakaj tu in pazi na kobilo."

Andre mi je že držal stremen, da bi zlezal na konja. V svoji jezi sem osorno zavrnil njegovo pomoč in sem se odpravil peš. Prišel sem do bližnjice, ki vodi v Saint-Alais, in zavil po njej; veselo zvenke-

tanje uzd in mrmrajoči razgovor služabnikov sta zamrla za mojimi hrbtom.

Topoli so rasli ob cesti na obeh visokih bregovih, ki sta jo spremljala; tema je bilo kakor v rogu in skoraj tipati sem moral, da sem lezel naprej. Preklinjal sem Saint-Alaise zaradi njihovih slabih cest in mesec zaradi tega, ker je bil tako zgodaj zašel. Nепrestano šumenje topolov me je vznemirjalo in dražilo. Spotaknil sem se in zarentačil nad Gillesom; nato sem se ustavil in prisluhnul. Čeprav sem bil v debri, sem spet začul zvenketanje uzd, kakor da so jo konji ubrali za menoj.

Na prvi mah me je to razkačilo, zakaj menil sem, da sta služabnika prekršila moje povelje. Toda kmalu sem spoznal, da se sliši zvenket od spredaj in da je jačji in nekam pomembnejši od rožljanja povodcev in uzd. Dokaj presenečen sem taval dalje. Naposled sem opazil nejasno, rdečkasto luč, ki se je v temi svetila izza topolov; zazdelo se mi je, da v kovačnici še delajo. To mi je bilo kaj dobro došlo.

Ko pa sem vstopil izza ovinke in zagledal kovačnico pred seboj, sem osupel obstal. V kovačnici in okoli nje je bilo vse živo. Dve kladi sta peli; videl sem ju, kako sta se dvigali in padali, ter slišal jeke njihovih udarcev. Rdeči soj vignja je obilaval cesto, ozarjal drevesa na oni strani in črtal njih sence ogromno-povečane na nebo.

Ta prizor me je navdal z brezumnim začudenjem, zakaj bilo je tik pred polnočjo. Na srečo sem zagledal nekaj drugega, kar me je še bolj iznenadilo in zadržalo moje korake. Med kovačnico in sečjo, za katero sem stal, se je preganjala truma golorokih in razmršenih ljudi s poornelimi, zagorelimi obrazi. Polovica jih je bila že oborožena s sulicami in vilami; dajal jim jih je nekdo, ki je obenem razdeljeval moše na krdele, govoreč jim, kakor bi jih nečesa učil. Vzlic odmerjenemu kovanju kladiv se je razodevala v tem početju nekakšna divja naglica.

Izprva sem stal kakor okamenel. Nato sem se v temi nehote približal seči, da bi bolje videl. Tisti, ki je poveljeval, je nosil na ramenu veliko sekuro; v soju vignja je bila videti vsa oblita s krvjo. Ta človek se kar ni mogel umiriti. Zdaj je hodil od skupine do skupine ter mahal z rokami, razdalja povelja in hrabrili ljudi, zdaj je potegnil kakega moža iz enega krdele in ga je siloma postavil v drugo, zdaj je imel nagovor, ki ga nisem mogel razumeti, ker sem bil sto korakov od njih; časih je stopil v kovačnico in njegova široka pleča so za trenutek zaprla svetlobo pot. Bil je Petit-Jean, saintalaise kovač.

Okoristil sem se z eno teh prilik in se približal še nekoliko bolj. Niti malo nisem dvomil, da pomeni vse to kri, ogenj, zločine, plamene, ki se bodo dvigali proti nebu, in kričanje groze, ki se bo razlegalo v noč. Toda hotel sem zvedeti več od

tega. Skrivaje se za drevesa in v jarku, sem se naposled pripeljal tako blizu, da me je ločilo od tolpe jedva še pet ali šest sežnjev. Zamrl sem v nepremični napetosti, med tem ko se je Petit-Jean vrnil iz kovačnice z novim naročjem orožja, ki so ga še tisti mah razgrabile lakomne roke. Zdaj sem slišal vse, kar so govorili, in ob tem, kar sem slišal, me je izpreletela mrzla zona. Gargoufovo ime je šlo od ust do ust. Saintalaisekemu oskrbniku so obetali vse najokrutnejše muke in najstrašnejši način smrti; hoteli so ga kaznovati za njegove stare grehe, njegova krivična in trinoška dejanja, o katerih so nocoj menda prvič glasno govorili.

Nazadnje je dal nekdo znamenje s tem, da je kriknul: "V grad! V grad!" Čuvstva, s katerimi me je navdalja nočni prizor, so se ob tem krik mahoma izpremenila v davečo grozo. Že sem hotel planiti naprej. Hotel sem odkrito stopiti pred te ljudi, da bi jih s prigovarjanjem grožnjami, prošnjami ali čimerkoli odvrgel od njihovega namerana. A že v naslednjem trenutku sem izprevidel, kako jalov bi bil tak poizkus. Ljudje, ki sem jih imel pred seboj, niso bili več tihi kmetje, ki sem jih od nekdaj poznal; njih kretnje in njih hripavi, besni glasovi so pričali, da so jih dogodki izpremenili v divje zveri. Če bi se jim bil pokazal, bi me bili ubili in izmrevirali. Umaknil sem se v najglobljo senco, obrnil se in jo ubral po cesti nazaj. Teme in kolotečin mi zdaj ni bilo več mar. Niti nisem opazil, kadar sem se spotaknil, niti se nisem zmedel, kadar sem pal. Čez dve minuti sem ves zasopel pritekel k služabnikoma in jima v naglici naročil, kaj naj storita.

"Vas je zgrabila za orožje!" sem hlipal. "Zapaliti hočejo grad in gospodična Deniza je doma! Ti, Gilles, zajaši konja; dirjaj brez oddiha v Cahors in povej to gospodu markizu. Reci, naj zbere kar največ ljudi in naj prihihi na pomoč. Ti, Andre, pa hihi v Saux. Pokliči obbeja Benoita... in prosí ga, naj

stori, kar la more."

Namestu odgovora sta stala pred menoj z odprtimi usti in zijala v temo.

"Pa kobila, gospod?" je nato bedasto vprašal eden izmed njiju.

"Osel!" sem zavpil. "Vrag naj jo vzame! Kdo se zdaj meni za kobilo! Ali ne razumeš, da je grad v nevarnosti?"

"A vi, gospod?"

"Gledal bom, da pridem z vrtni strani v grad. Ganita se! Na pot, prijatelja! Sto liver vsakemu izmed vaju, če rešimo grad!"

Rekel sem "grad", ker nisem hotel govoriti o tistem, kar mi je bilo pred vsem na umu; zakaj na to, da naj pade nedolžna deklica v roke teh zveri, me je bilo še misliti strah. A prav ta misel je bila tista, ki mi je dala moč, da sem se po odhodu svojih slug preril skozi gostoto seč, kakor da je tenka pajčevina. Z brezumno naglico sem stekel čez polja in mimo vasi ter krenil proti vrtovom, ki so se dotikali iztočnega krila gradu. Ogrogeni so bili samo z živo mejo in plotom iz deska; ko sem preskočil ta plot, sem imel svobodno pot v neposredno bližino zgradbe. Ozka stranska vrata so vodila iz gradu na vrt in z vrta na hodnik, ki se je končeval v veliki grajski veži.

Grajsko poslopje je imelo dve stranski krili in srednji del. Sto korakov od pročelja se je začela njala vaška ulica; široka, prašna pot je spajala glavni portal z vhodom, čigar mrežna vrata so bila podnevi in ponoči odprta.

Uporniki so imeli po tem takem kaj kratko pot; nikaka ovira jih ni ločila od poslopja; če bi prišlo do tod, bi naleteli samo na nezavarovana okna in vrata — ako so bila vobče zaprta.

Ves poten in prašen sem planil v črno temo, ki je ovijala grajske zidove, in dospel do vrat... Zaletel sem se vanje z ramenom. Držala so! Upirala se mojemu obupu, ko je bila vsaka sekunda dragocena! Luči plamenic sicer nisem videl in kričanje množice nisem čul, zakaj vogal gradu mi je bil na poti — a tem bolj živo sem si v duhu predstavljaj bližanje napadalcev; mislil sem, da morajo biti že pri velikih vratih.

Zaman sem razbijal in stresal kljuko. Nazadnje sem pozabil vso opreznost; jel sem klicati, čedalje glasneje in glasneje. Čez dolgo večnost — tako se mi je vsaj zdelo — sem začul negotove korake, ki so se bližali hodniku, in sem zagledal pod vrati trak svetlobe. Še trenutek in meketajoč glas je vprašal: "Kdo je?"

"Vikont de Saux," sem nestrpnostno odgovoril, "vikont de Saux! Spustite me noter! Spustite me noter, pravim!"

In spet sem jel togotno razbijati po vratih.

"Ali, gospod," je odvrnil glas, ki je postajal čedalje bolj klavrn, "kaj pa je vendar takega?"

"Kaj je? Grad hočejo zažgati, budalo! sem kriknul. "Odprite, odprite, če nočete živi zgoreti!" Po kratkem obotavljanju je strahopetec vendarle odklenil.

THE CALL TO THE COLORS! IS A CALL FOR DOLLARS

Dig deep. Strike hard. Our boys need the planes, ships, and guns which your money will help to buy.

Go to your bank, post office, or savings and loan association. Tell them you want to buy Defense Bonds regularly, starting now.

THE MAY COMPANY

Martha Washington Sale!

CHAMBRAY OBLEKE

Da, to je fakt... chambray obleke po samo 1.85. To, kar vam prinaša naša Martha Washington razprodaja. Obleke iz najfinejšega izmed "cotton" blaga... fino tkane, za dolgo nošo, vedno sveže chambray. Čedno pisani, "plaids" v barvah, novi moderni vzorci v skupini. Vse obleke so izborno ukrojene v klasičnih "shirt-waist" stilih, z nabitimi ali širokimi krili, spretnimi žepi, gumbi, pasovi. Rabili jih boste na domu sedaj, vsepovsod tekom poletja. Torej, računajte za naprej; nabavite si jih po ceni, da si prihranite... na naši Martha Washington razprodaji. Mere 14 do 20 in 38 do 44 po 1.85.

DRUGE SKUPINE OBLEK PO POSEBNIH CENAH ... 2.85—3.85—4.85—5.85—7.85

THE MAY COMPANY ... DAYTIME DRESSES ... TRETJE NADSTROPJE

BUY U.S. DEFENSE BONDS!

I want... FIGHTING DOLLARS

America must be strong. Every man and woman must contribute their strength to the strength of America at war.

Some are carrying guns—some are flying planes—some are giving their blood on ships at sea.

YOU on the home front must buy those guns—those planes—those ships. That must be your contribution to freedom under fire! BUY DEFENSE STAMPS AND BONDS TODAY—buy them with every penny you have to spare!

1.85